

IN NOMINE JESU!

EXERCITATIONUM ETHICARUM
DISPUTATIO XX.

De

JUSTITIA DI-
STRIBUTIVA,

Quam

PRÆSES

M. JOHANNES *Deutschman*

Jutrebocensis,

ET RESPONDENS

ANDREAS WINZIGERUS,

SITTAVIA LUSATUS.

publice proponent,

Ad diem 30. Martii

Horis antemerid. In Auditorio Minori.

WITTENBERGÆ
TYPIS JOHANNIS HAKEN
M. DC. LIII.

H. D. Eichel.

V I R O

*Magnificentiâ, Nobilitate, Excellentiâ, Nominis Splendore conspicuo,
Experientiâ, literatâq; virtute Clarissimo.*

DOMINO

ANDREÆ BERNHARDO

LEHMANNO, auff Zschitzsch vnd Basitzsch. Med.
Doctori Celeberrimo, Consuli Insignis Rei Publicæ,
quæ Budissinæ est, Meritissimo juxtâ & Amplissimo,

NEC NON
V I R I S

*Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis, Experientissimis, Pru-
dentissimis, Clarissimis.*

DN. JOACHIMO HEINRIGO Heinen / Iudici
Budissinensium publico Gravissimo, vigilantissimo,

DN. HEINRICO HEFTERO auff Ullersdorff /
J. U. Licent : Iudici Patriæ publico Spectatissimo,
Honoratissimo,

DN. JOHANNI JACOBO HARTRANFTIO.
J. U. Candidato Dignissimo.

*Dominis Patronis, Promotoribus ac Favitoribus suis magnis,
candido Reverentia ac Honoris cultu, pie
& officiose colendis,*

Ἐὐμνασμα Hoc quale, quale, in Observantiæ
μνημόσυνον suspendere voluit, debuit

ANDREAS WINZIGERUS
Sittavia-Lusatius.

N Il sub sole novū, sed
 eadem saltem agitur mutatis perso-
 nis fabula. Multa in mundo jam regnat injusti-
 ria, prolixè satis eam etiam olim suo tempore
 deploravit *Hesiodus*. Et cum sui seculi considera-
 set statum, non potuit tandem ingenium homi-
 nis mundani magis nativis depingere coloribus
 l. 1. ἔργ.

Νῦν δὲ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
 εἶην, μὴτ' ἐμὸς υἱὸς ἐπεὶ κακὸν, ἄνθρωπος δίκαιος
 εἴμεναι, εἰ μείζωνος δίκην ἀδικοῦτερον ἔξει, h. e.
 Ego vero nec ipse nunc inter homines justus
 Esse velim, neque filius; quando malum est, justum
 Esse: siquidem plus juris injustior habebit.

Multi & hodie vivunt, qui idem de se, suisq; sine judicio ferunt judicium. Si enim injustitiæ turpitudinem, injustorum exitum miserabilem, contra v. Justitiæ dignitatem & utilitatem plenius perspectam haberent, melius de eadem judicium ferrent. Nos ne in eandem incidamus charybdim, in divi- nam justitiæ naturam hac vice inquirimus, & eandem pro more & modulo explicamus.

1. Telam præcedente disputatione sumus exorsi, eadem studiose ulterius est pertexenda. Egimus ibi de *justitia*, quam vocant *Universalem*, particularem præsentī explicatione sistimus. De hac cum non unum sit notandum caput, certos numeros ponimus, eosdemq; ordine exponimus. Notamus a. de hac justitia particulari (1) *appellationem* (2) *definitionem* (3) *objectū* (4) *finem* (5) *oppositum* (6) *Divisionem*.

2. Quoad *appellationem*, dicitur *Justitia particularis*, partim respectu *natura*, quia quodammodo est pars ipsius justitiæ Universalis: partim respectu *ob- jecti*, quia objectum habet particulare, dum in rerum externarum distributi-

one & commutatione consistit, respectu ejus, erga quem exercetur: ratione
cujus τὴν δύναμιν πρὸς ἕτερον ἔχειν dicitur ab Arist. l. 5. Eth. c. 2. partim *ratio-
ne actuum*, qui sunt particulares nim. *distribuere & commutare*: partim *ratione
Extremorum*, quia non injustitia universalis, sed injustitia particularis, quæ
peccat in excessu, & in defectu illi opponitur: partim *ratione finis*, qui itidem
particularis est, nim. æqualitatem in omnibus actionibus distributivis & cõ-
mutativis diligenter attendere: partim *ratione differentia*, ut ita distinguatur
à justitia universalis. Dicitur alias *justitia comparata*, *justitia Moralis*, quia ab-
solutæ & universali contradistinguitur. Nominatur etiam *virtus Ethicæ*,
quia peculiarem virtutis speciem constituit. Ab Arist. vocatur ἰσότης æ-
qualitas, quia æqualitatem in suis objectis observat.

3. Definitio explicat tum *Existentiã*, tum *essentiã*. Quoad *Existen-
tiã* quaeritur: *An detur talis virtus*, quæ ab Ethicis vocatur *Particularis*? Cir-
ca hanc quaestionem sententiarum occurrunt divortia: *Alii* justitiam particu-
larem penitus negant: *Alii* eam quidem dari concedunt, sed prorsus extermi-
nandam esse discutunt, eandemq; minimè observandam & exercendam esse,
asserunt. *Illi* suam assertionem probant (1) *ab inutili*: Quia Universalis ju-
stitia hominem sufficienter informat de omnibus illis, quibus respectu alio-
rum, cum primis in societate Politicâ indiget. (2) *ab absurdo*: Si justitia Uni-
versalis propterea est necessaria, ut conformet hominem aptum integræ ali-
cujus societati: justitia v. particularis, ut edoceat hominem ea, quibus ipse
in conversatione cum una aliqua persona indiget, utique aliqua tertia erit
constituenda justitia, quæ sit media inter universalem & Particularem, ac or-
dinet hominem ad bonum uni familiæ commune, cum inter unam singularem
personam & multitudinem civitatis, media sit multitudo domestica: Sed
hoc absurdum. E. R2. ad 1. Justitiam Universalem sine particulari non esse u-
niversalem, cum totum sine partibus non sit totum. (2) instruere hominem
suo modo, sed non omni modo: nim. actiones virtutum ad societatem publi-
cam applicando, unde non videtur ipsas virtutes excludere, sed potius præsup-
ponere. (3) Nullum particulare universali opponitur, sed potius eidem sub-
ordinatur. Ad 2. N. C. quia sub jure civili jura domestica continentur. E.
nulla opus est media justitia. (2) Nemo potest in seipsum (& p. C. in suos do-
mesticos) esse injustus, ut prolixè ostendit Arist. l. 5. c. 11. Ubi autem injustitia
nullum habet locum, ibi etiam justitia necessario non requiritur, multo mi-
nus nova justitiæ species exigitur.

4. *Alii* sententiæ adherent *Anabaptista*, qui cum ipsam justitiam
Part-

Particularem negare haut possint, disputant tamen, quod ea non sit licita, aut Christianis concessa, adeoq; minimè exercenda. Verum, si modo distinguamus inter *usum & abusum*; inter illud, quod per se, & quod per accidens fit, inter *negociationis naturam & negotiatoris malitiam &c.* facile omnia Anabaptistarum corruunt argumenta.

5. His remotis tertiam, eamq; optimam allegamus, & approbamus sententiam, quod verè detur aliqua particularis virtus, & quod etiam sit exercenda. Illud probat *Philos. 1.5.c.2. (1) ab apposito*, quia datur injustitia particularis, quæ diversa est ab injustitiâ universalis. Nam *ἡδονομία & πλεονεξία* sunt inter se diversa, quia aliquis potest esse *ἡδονομῶν*, qui non sit *πλεονεξίας* e.g. intemperans, timidus, avarus, sunt *ἡδονομοί*, neutiquam verò *πλεονεξία* (2) *πλεονεξία* ad nullum vitium morale, nisi ad particularem justitiam potest referri (3) quia injustitia universalis se habet ad particularem, ceu totum ad partem. Quæ autem de injustitia dicuntur, illa etiam de contrario, nîm. de justitia, pariter sunt intelligenda, quia Contrariorum eadem est ratio. Alias rationes ab objecto, actionibus, sine aliisque petitis hic brevitas ergo omittimus. Hoc v. quod talis justitia sit exercenda, patet (1) *ex justitie natura*, quia est virtus. Omnis a. virtus est exercenda (2) *ex justitie origine*: quia ex ipsâ rectâ oritur ratione. Q. a. rectæ rationi est consentaneum, illud etiam à creaturis rationalibus est exercendam. (3) *ex justitie hujus necessitate*: quia societas humana consistere nequit absque contractibus, dum non omnis fert omnia tellus &c.

6. *Essentia explicatur in ipsa definitione*: Definitur a. *justitia particularis*, quod sit virtus moralis, quæ servat mediocritatem circa rerum externarum distributionem & permutationem, quantum cuiq; de illis debetur. Genus hic est virtus *Moralis*: Virtus est non universalis, ut justitia universalis, sed species certa. *Moralis*, quia circa mores & actiones, distributionem sc. & commutationem externarum rerum, versatur. *Differentia petita* (1) *ab objecto*: quod sunt res externe. (2) *ab actibus*, qui sunt distribuere & commutare (3) *à fine*: quantum cuiq; de illis debetur, ut sc. æqualitas in omnibus distributionibus & commutationibus observetur.

7. *Objectum justitiæ, ut in omnibus virtutibus, est vel internum, vel externum. Illud est affectus circa bona externa occupatus, seu ipsa bonorum externorum appetitio, quam habitus hic justitiæ moderatur, ne ullibi vel in defectu, vel in Excessu peccet, ex quo affectu voluptas oritur, quæ ex lucro percipitur. Unde Phil. l. 5. Nic. c. 2. & l. 4. Eud. c. 1. dicit: ἡ μὲν (ἐν μέρει δικαιοσύνη) δι' ἡδονὴν, τὴν ἀπὸ τῆς κέρδους. Externum sunt res externæ tam distribuendæ, quàm commutandæ; tam bonæ, ut pecunia, honores & similia, quàm malæ, ut onera & pœnæ. Non quidem, ut sunt acquirendæ & retinendæ, vel saltem dirigendæ, sed æqualiter distribuendæ & commutandæ.*

8. *Finis justitiæ alius est communis, nim. τὸ καλὸν s. honestum. Ut n. justitiæ hæc vera est virtus; ita etiam veræ virtutis respicit finem. Alius est proprius, nim. æqualitatem in omnibus distributionibus & commutationibus observare, quo sensu hæc virtus sapius ab Ethicis ἰσότης appellatur.*

9. *Oppositum Justitiæ particularis est Injustitiæ particularis. Hæc, per definitionem, est vitium morale, quod peccat in excessu & defectu, circa rerum externarum distributionem & commutationem. Per appellationem unica est, sed per significationem & ὑπερβολῆς & ἐλλείψεως indicativa. Unde Philos. eam variis voluit indigitare nominibus l. 5. Eth. c. 1. vocatur ἀνισότης, πλεονεξία, ἀδικία ἢ κατὰ μέρος: & c. 2. itemque 4. Eudem. c. 1. ἀδικία μέρος τῆς ὅλης ἀδικίας. Item ἀδικία ὡς μέρος τῆς ὅλης s. ἀδικίας, ἀδικία ἢ ἐν μέρει, ἀδικία ὡς τὴν ὅλην ἐν μέρει συνώνυμ.*

10. *Quoad Divisionem, justitiæ Particularis est vel Distributiva, l. commutativa seu correctiva. Græcis dicitur illa διανεμητικὴ, hæc v. συναλλαγματικὴ, ἢ διορθωτικὴ. Hujus divisionis notanda (1) origo. Testatur a. rectè Phil. Melanch. hanc justitiæ particularis subdivisionem sumptam esse ex ipsa natura, idq; eruditissime & aptissime ex hominum societate demonstrat. In universa (inquit) hominum societate tantum duo sunt genera communicationis. Aut n. res communicamus seu commutamus, aut ordinamus personas, ut imperia, magistratus &c.*

11. (2) *Conditio. Buridanus sentit justitiæ particularem, tanquam speciem specialissimam, in diversas tantum rationes, aut diversos modos, distri-*

Tribui: sed præter debitum se receptæ opponit sententiæ, quod justitia tan-
 quam genus dividatur in duas veras species, quæ ut communior, ita etiam
 verior. Probatur hoc, tum *ratione*, tum *autoritate*. *Ratio* est, quia sicut
 distributio à commutatione, & æqualitas geometrica ab arithmetica non
 tantum peculiari modo, ut *Buridanus* vult, sed totâ specie differt, ita etiam ju-
 stitia, quæ circa distributionem illam versatur, differat oportet ab alterâ,
 quæ circa commutationem est occupata. *Autoritatem* hic etiam allegare
 possumus Philosophi non ex uno loco. Nam l. 5. c. 3. his verbis concludit:
 τὸ μὲν γὰρ ἐν εἰδῶ τῆ δικαίᾳ, τὸ δ' ἐστὶ. Deinde caput 4. ita exorditur: Re-
 liquum a. alterum jus, illud est, quod correctorium vocatur: versaturq; in
 rebus & spontè & invitè contractis. τῆτο δὲ τὸ δίκαιον, ἄλλο εἶδῶ ἔχει τῆ
 προτέρᾳ. Et c. 2. eadem etiam approbat: τῆς δὲ κατὰ μέρῶ δικαιοσύνης
 τῆ κατ' αὐτὴν δικαίᾳ, ἐν μὲν ἐστὶν εἶδῶ, τὸ ἐν ταῖς διανομαῖς, ἢ τιμῆς, ἢ
 χρημάτων, ἢ τῶν ἄλλων, ὅσα μεριστὰ τοῖς κοινωνῶσι τῆς πολιτείας.

12. (3) *Consummatio*. Probamus a. hujus divisionis veritatē (1) à *forma*
sproporitione. Quotuplex est proportio, tot etiam sunt species justitiæ. Atque
 duplex est proportio. E. *Major* probatur, quia justitia observatur cum pro-
 portione. *Minor* v., quia proportio alia Geometrica, alia Arithmetica. (2) à
materia. Quotuplices sunt res, per quas justitiam alteri tribuimus, tot etiam
 sunt hujus Justitiæ species. Atqui res sunt duplices E. *Minor* exinde confir-
 tur, quia id, quod alteri tribuitur, bonum est. Nam malum qui dat, injustus
 esse dicitur. Bona autem sunt triplicia: animi, corporis, & fortunæ. At bona
 animi & corporis huc non pertinent, quia ex nostro arbitrio non pendent;
 Ergo fortunæ bona relinquuntur, quæ sunt divitiæ & honores. Circa illas
 potissimum Commutativa, circa hos Distributiva est occupata. (3) *ex bono-*
rum fortune conditione, quia alia sunt publica, alia privata: illa dispensat Di-
 stributiva, hæc commutativa. (4) *ex subjecti consideratione*. Personæ n. a-
 liæ publicæ sunt, aliæ privatæ. Hinc *Thom. 2. 2. q. 61, art. 1.* hanc addit ratio-
 nem, quia versatur circa privatam personam, quæ comparatur ad communi-
 tatem, ut pars ad totum. At pars duplici modo comparatur, vel ad partem,
 unde oritur commutativa: vel ad totum, unde exurgit Distributiva. (4) *ex a-*
ctionum differentia. Nam hoc, ut scribit *Cl. Hornejus p. 452. extra controver-*
siam est, pertinere ad justitiam non tantum res rectè distribuere, sed etiam commu-
tare: cum n. in utroq; illo possit esse iniquitas, utrumq; etiam æqualitatis, a deoque
Justitia capax sit oportet.

13. (4) *Explicatio.* Hic, secundum Philosophum, initium facimus à justitia Distributiva & statim ipsam definitionem proponimus. *Distributiva justitia est virtus, qua servat mediocritatem circa rerum distributionem, quantum cuiq; de illis debetur, quatenus membrum alicujus communitatis est.* Definitum dicitur *justitia Distributiva*, ab Aristot. διαμεντική, τὸ ἐν ταῖς διανομαῖς δικαίαις εἶδ' ὅ. l. 5. Eth. c. 2. l. 4. Eud. e. 2. δικαίον Διμεντικόν l. 5. Eth. c. 4. Dicta a. *justitia Distributiva* à verbo *distribuere*, quod non tantum est in genere aliquid dividere, & alicui tribuere, sed vi Etymi, significat *rem communem publica auctoritate partibus communitatis distribuere*. Est n. *distribuo* à simplici *tribuo*, quod à *tribu* ortum esse videtur. *Tribus* autem, apud Romanos, erat *communitas quadam*, quia *tribus partibus & classibus constabat omnis multitudo Romanorum civium, qua inde Tribus dicebantur*. Hinc etiam dictum *Tributum*, vel quod militibus tribuitur, ut vult *Ulpian*, in l. *ager. 29. de verb. signif.* vel quod ex privato in publicum tribuitur. *Sext. Fest. l. 18.* Et *Tribunus* qs. ephorus *tribuum*, qui præter alia etiam pecuniam publicam militibus tribuebat & numerabat. Unde *Tributio* originaliter videtur esse *actio publica* nim. *Tribuni*, *publico nomine, & publica auctoritate collata membris tribuum communibus*. Quam significationem & retinet & auget compositum *Distribuere*. Nam hoc frequentissime apud *Cicer.* ita usurpatur ut *Ep. 3 ad Att. Pompejus distribuit binos singulis patribus familiarum*. Pro *Rabir.* *Ex armamentis publicis arma populo Rom., Mario consule distribuyente, dantur*. Hinc *ICTi Distribuere* vocant suum cuiq; tribuere, ut l. 10. ff. t. 2. de *famil. Eriscundis*. Hæc actio proficiscitur à lege XII. tabularum. Namque coheredibus volentibus à *communione discedere*, necessarium videbatur aliquam actionem constitui, qua inter eos res hæreditariæ distribuerentur.

14. *Definitio constat, tum Genere, quod est Virtus.* Licet a. *Virtus* non sit genus proximum, sed remotius, cum inter *virtutem & justitiam distributivam* intersit *justitia particularis*, ita quidem, ut *justitia distributiva* non immediatè cum *virtute*, sed cum *justitia particulari* jungatur: interim tamen communiter solent *virtutis vocabulum loco generis ponere* (1) quia est usitati9. (2) quia est magis perspicuum. (3) quia omnes virtutes ita definiuntur. (4) ut ostendatur *justitiam distributivam non minus esse virtutis speciem, quam aliam quandam specialem virtutem*. (5) ut falsa illa hypothesis,

(1) a

thesis, quasi distributiva justitia non sint species, sed modus saltem virtutis
eò firmitus rejiciatur.

15. Tam *Differentia*, quæ constat (1) *formâ*, quod servet mediocritatem, non quidem secundum proportionem *Arithmeticam*, ut voluit *Xenophon*, neque juxta *harmonicam*, quod probare conatus est *Bodinus*. Vid. *Clar. Hornejus* p. 470. seq. Sed *Geometricam*; id quod probatur (1) à *distribuendi a-ctû*. Distributio enim suum cuiq; tribuit. Jam aliud convenit nobili, aliud ignobili; aliud virtuoso, aliud vitioso. (2) à *personis*: quia non omnes personæ sunt æquales, sed maxima earum in civitate est diversitas. Jam in justa distributione spectare oportet τὴν ἀξίαν dignitatem personarum, inter quas aliquid est distribuendum, inquit *Gol. l. 5. c. 3. q. 5*. Ubi autem talis personarum observatio, ibi etiam *Geometrica* proportio observatur. (3) à *rerum diversitate*. Res enim omnes, quæ in *Repub.* distribuuntur sunt vel bonæ, l. malæ, sc: præmia & opera. Ut autem hæc omnia ad totam communitatem pertinent, ita etiã ad singulos cives eatenus tantum spectant, quat. partes & membra sunt communitatis. Majus igitur vel minus erit præmium vel onus, quod publico nomine distribuitur, prout partes communitatis erunt, vel majores, vel minores. Si enim talia debentur partibus propter totum & quatenus illud constituunt, etiam debentur illis secundum proportionem, quam habent respectu totius: illa autem non est *Arithmetica*, sed *Geometrica*. (4) à *Necessitate*. Necessum enim est, si velimus nostram conservare *Repub.*, ut tantum honoris & præmii tribuamus civibus nostris, quantum in illis est virtutis.

Namq; id perire plurimas urbes facit,

Si vir probus fortiq; mactus pectore

Non auferat plus præmii, quam pessimus: inquit Euripides in Hecub.

16. *Geometrica* proportio quod sit hic attendenda, ex dictis erit clarum, in quibus a. illa consistat nõdum satis perspectum. Sæpius illud quidem in aliis virtutibus per varias circumstantias ostendimus, easdem ergo & hic non omittimus. Notanda hic circumstantia (1) *Efficientis*, in quo consideratur

B

(1) a-

(1) *etatis*: perfectæ liquidem ætatis virum esse oportet, qui vult hanc justiciam exercere. (2) *status*: non debet esse *privatus*, quia privata persona non habet publicam auctoritatem, nullum habet jus in bona publica, nullam habet potestatem in suos cives, difficulter denique de omnium virtute, & cujusvis in patriam meritis iudicare potest: *sed publicus*, quia jus distribuendi est publicum, actus distribuendi est publicus, bona distribuenda sunt publica, cives, quibus bona distribuuntur, sunt publicæ communitatis partes, auctoritas denique, quæ huic distributioni favorem, & ab omnibus approbationem conciliare debet, alia, quam publica, esse nequit. (3) *Virtus*. Requiritur n. in hoc virtus tum *Moralis*, quia aliàs ignorat verè virtuosos; de ignotis a. nemo potest iudicare: verè virtuosos etiam non amat, sicut experientia hoc ipsum comprobat, eos nim. qui nulla virtute sunt, instructi, virtutis studiosos vel ex invidiâ, vel ex malitiâ vel ex aliâ causâ odisse. Tū *intellectualis*, nim. *Prudentia*. Iudicio enim vero atq; firmo in distributione opus est, quod prudentia carere haut potest. (2) *Subjecti*. Nisi enim Subjectorum attendatur discrimen, necesse est inde sequi magnam confusionem in vitâ humanâ; propterea, quia boni & mali, virtuosus & vitiosus, bellicosus & otiosus, digni & indigni æquales habentur, imò interdum hi illis præferuntur. Juste igitur olim conquestus est apud *Homerum Achilles*, & sub *Agamemnonis imperio pericula bellica*, & pugnas pro Græcis suscipere recusavit, eò quod æquali apud eum sit in honore fortissimus & ignavissimus. Sic etiam *Crates Philosophus Thebanus* conqueritur de hac iniquitate sui temporis, quod reges, principes & magnates in distribuendis præmiis, & dandis stipendiis, non spectent dignitatem & merita personarum, sed eò rem perductam esse, ut eo quo plus detur stipendii, quam medico, adulatori, quam Philosopho. Utinam cum veteribus temporibus etiam veterum querelæ essent sepultæ, & nova justitia distributiva cum novis temporibus exurgeret! Sed optandum illud, non sperandum. (3) *Objecti*. Hoc enim esse distinguendum, ipsa recta videtur postulare ratio. e. g. Si pecunia publica sit distribuenda, plus pauperibus est tribuendum. Si honores sint conferendi & dignitates, magis honorandi sunt eruditi & virtuosus. Si onera & contributiones sint distribuendæ, plus divitibus est tribuendum, quam pauperibus, quia illi his majores habent possessiones. Eodem modo etiam reliquæ circumstantiæ, quando in rerum distributione sese offerunt, non sunt negligendæ, nisi velimus ipsam justiciam distributivam negligere.

gere. Nihil tamen de his ob brevitatis studium hac vice addere possumus.

17. (2) à *Materia*. Est a. alia interna, nim. appetitio, que in verum externarum distributionibus solet inveniri. Hæc enim, cum facillimè vel ad excessum adscendere vel ad defectum declinare, & ita ipsam mediocritatem, adeoque ipsam virtutis formam relinquere possit, hic dirigenda & conformanda est, ne unquam vel excessus vel defectus committatur. Alia externa, de qua Arist. 1. 2. sermocinatur, sicut verba supra in fin. th. II. sunt allegata. Considerari autem potest hæc ipsa materia ex verbis Arist. tum *conjunctim*, & ita tribus appellatur nominibus (1) quod sit *διανεμητική*, quia ἐν ταῖς διανομαῖς & in ipsa justitia *διανεμητική* adhibetur: adeoque talis esse perhibetur, quæ publicâ autoritate, publico nomine, inter partes publicas s. communitalis à personâ publicâ possit distribui. (2) *κοινωνική* s. ad communionem vel communitatem pertinens, quia τοῖς κοινωνῶσι τῆς πολιτείας propria. (3) *πολιτική* politica & publica, quia τοῖς κοινωνῶσι τῆς πολιτείας propria. (3) *πολιτική* politica & publica, quia τοῖς κοινωνῶσι τῆς πολιτείας, quatenus tales convenit. Tum *distinctim*, & sic est vel bona, quam Aristoteles disertis verbis τῆς τιμῆς, ἢ χρημάτων, exponit: vel mala, nim. labores, contributiones, militares hospitaliones &c. quæ Philos. implicitè verbis, ἢ τῶν ἄλλων, ὅσα μερῶν ἐστὶν τοῖς κοινωνῶσι τῆς πολιτείας, includit.

18. (3) *ab actu*, qui nominatur *Distributio*, estque non cujusvis rei vel divisio, vel elargitio, quocumque etiam modo fiat, sicut vulgò judicant, sed est collatio publica, publico nomine facta, ab eo, qui publica autoritate est instructus, exhibita illis, qui communitalis illius sunt partes. Unde ad integram distributionem requiritur. (1) *distributor publicus*, ut th. 16. est probatum (2) *objectum* κοινὸν ἔσ πολιτικόν, *commune* ἔσ *publicum*, ut ex th. 17. constat. (3) *subjectum publicum*, quod est pars communitalis. (4) *actio publica*, ut fiat publico nomine, & publica autoritate. (5) *finis publicus*, ut unicuilibet communitalis parti suum debitum attribuat.

19. (5) à modo: Ut sc: ita distributionem instituamus, quo unusquisque tantum accipiat vel munus, vel onus, quantum ipsi debetur. Hæc enim vera est medio-

mediocritas, ideoque neque præter debitum majora ipsi sunt adjicienda, neque præter æquitatem plura ipsi sunt detrahenda: sed quantum ipsi debetur, tantum illi detur & donetur.

20. (6) à *Subjecto*: quod est *civis*, unde hic non alio respectu potest considerari, quam *quatenus membrum alicujus communitatis*. Quicquid ergo non debetur alicui, vel ut publicum præmium, vel ut publicum onus, illud non ad justitiam distributivam sed commutativam pertinere dicitur. De qua etiam proxima agetur disputatione.

Hæc Mater Natura dedit tria: Semper honestè
Vivere; nec socios lædere sæpe malis;
Cuique suum tribuit post hæc quoque provida
Mater;

Excolit & Virtus munere cuncta suo.
Omnia distribuit, Naturâ principe, Virtus
Justitiæ, ut dictis, Fautor amande, probas,
Justitiæ Tu perge sacræ scrutarier acta,
Ut cum Justitiâ sidera summa petas.

Hæc Eximio Dn. Respondent,
animitus precatur

M. JOHANNES Deutschman.

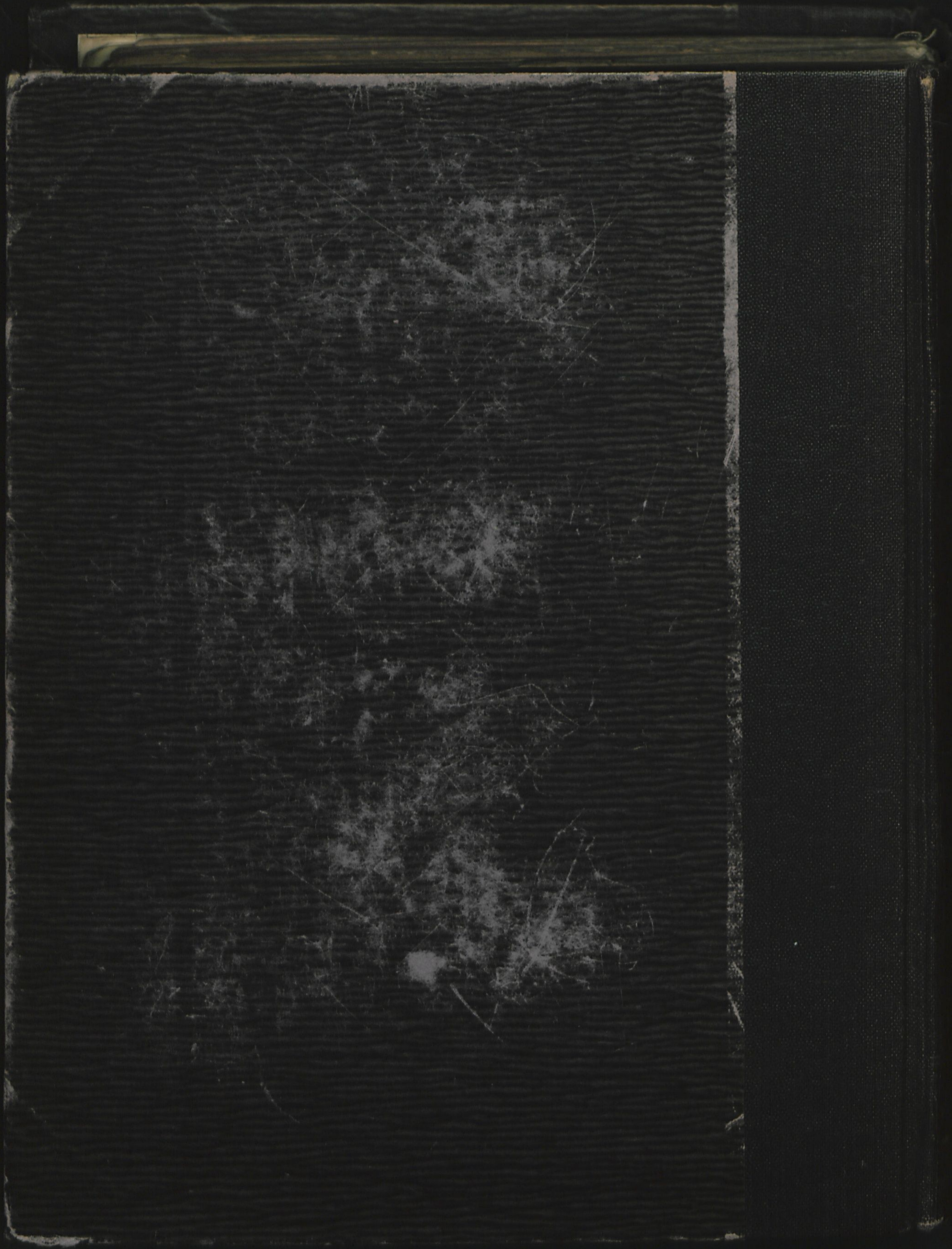
ULB Halle 3
003 499 650

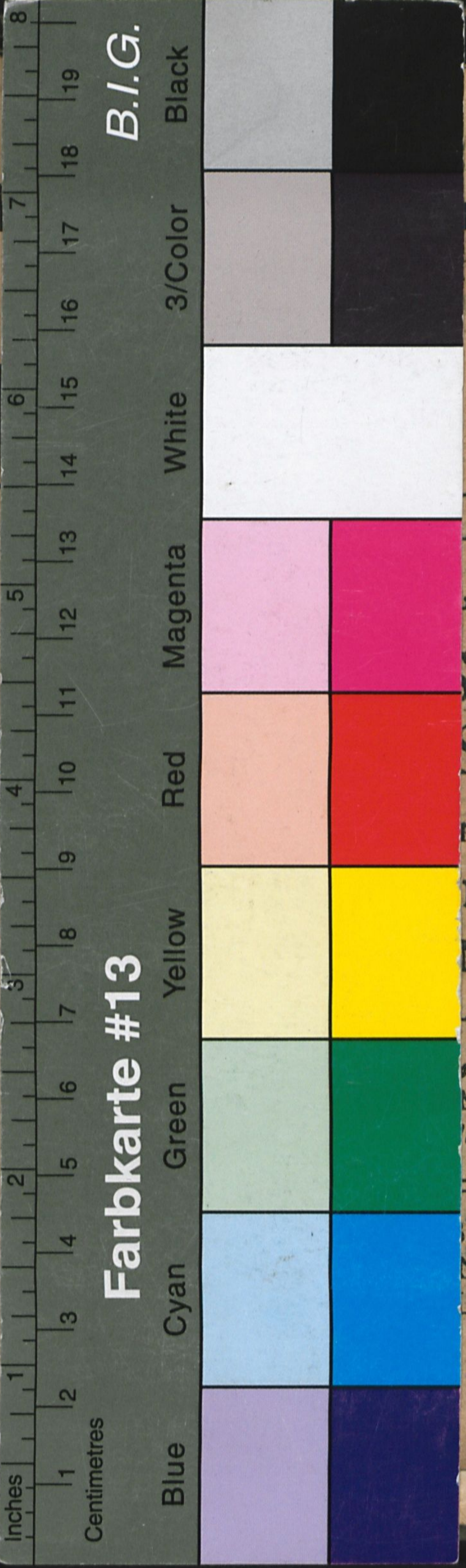

sl

VDA 7

JESU!

30 12 /

1653

IN ETHICARUM

XX.

IA DI-

TIVA,

ES

S Deutschman

nsis,

NDENS

N ZIGERUS,

LUSATUS,

ent,

Martii

uditorio Minori.

BERGÆ

NIS HAKEN

LIII,

H. D. Tausch

